

KAFKA OG OBALDIA Især om natten

Eksperimental-teater på Aarhus Teater Studio

Samtaler med Kafka:

....

Kafka smilede: »En dreng som ikke tror på imorgen forråder sig selv. Vil man leve må man tro.«

»På hvad?«

»På alle tings meningsfulde sammenhæng og på øjeblikket, på livets evige vedvaren som helhed, på det nærmeste og på det fjerneste.«

....

Vi mødte en stor gruppe arbejdere som med faner og bannere var på vej til et møde. Kafka bemærkede: »De folk er så selvbevidste, selvsikre og veloplagte. De behersker gaden og mener derfor at de behersker verden. I virkeligheden forvilder de sig. Bag dem findes sekretærerne, embedsmændene, politikerne, alle de moderne sultaner som de bereder vej til magten.«

»Tror De ikke på massernes styrke?«

»Jeg ser den, denne formløse og tilsyneladende ubændige kraft i massen, en kraft som blot venter på at blive bøjet og formet. I enhver virkelig revolutionær udvikling dukker der altid en Napoleon Bonaparte op.«

»Tror De ikke på en videre udbredelse af den russiske revolution?«

Kafka forblev tavs et øjeblik, sagde så: »Jo videre en oversvømmelse breder sig des mere grundt og grumset blir vandet. Revolutionen fordamper og tilbage blir bare slammet af et nyt bureaukrati. Den plagede menneskeheds længer findes på kontorpapir.«

....

»Er De ensom?« spurgte jeg.

Kafka nikkede.

»Som Kaspar Hauser?« bemærkede jeg.

Kafka smilede: »Meget ondere end Kaspar Hauser. Jeg er ensom - som Franz Kafka.«

....

»Maxim Gorki ser og oplever alt gennem pennens. Det ser man i disse skildringer af Tolstoi. Pennen er ikke et instrument, men et af forfatterens organer.«

....

På Kafkas skrivebord lå et opslået wiensk teatertidsskrift i hvilket der - støttet af billedreproduktioner - fortaltes om de nye parisiske og berlinske danserevyer. »Er det danserinder?« spurgte jeg som et fæ, med et sideblik på en dansegruppes skrap udstyrede kæde.

»Nej, det er soldater,« svarede Kafka.

»Revydansen er en maskeret parade-marsj.«

Jeg så uforstående på doktor Kafka. Han udvidede derfor sin forklaring.

»Den prøjsiske parademarsj og pigernes dans har samme mål. Begge undertrykker individualiteten. Hverken soldaten eller pigen er frie individer længere, men bundne enheder i en gruppe, der bevæger sig på en i grunden væsensfremmed kommando. Derfor er de alle kommandanters ideal. Man behøver ikke forklare eller nydanne noget for dem. Kommandoen er nok. Soldaterne og pigerne marsjerer som dukker. Det gør selv den ubetydeligste kommandør stor.«

Forestillingsledere: Trine Tue
Andersen, Bruno Nielsen-Boreas
Lys/lydass.: Niels Emil Larsen,
Willy Pedersen, Merete Nielsen

Plakat: Hans Krull
Skærm i foyer: Tine Hind

Tryk: Kannike Tryk A/S, Århus

Teaterforlag:
Arvid Englinds Teaterforlag

Premiere 3. september 1988
Opføres frem til 22. september 1988
Aarhus Teater Studio - Gæstespil

Forestillingens varighed:
ca. 1 time 15 min.

Især om natten

Tekster af FRANZ KAFKA og RENÉ DE OBALDIA

Oversættelse: KIRSTEN KINCAID

Iscenesættelse: AKSEL ERHARDSSEN

Scenografi: STEEN LOCK HANSEN

Komponister: JAN BACH og HENNING ELVING

Masker: KLAUS TAMS

Kostumer: METTE SKRIVER

»GRIPPEN«

af Kafka

Medvirkende:

HANNE GELVER, EVA JENSEN,
INGER RØNNENFELT, HELLE
VIBEKE RIISGAARD, ANNIKA
JOHANNESSEN, LARS BERG,
JESPER DAN NIELSEN

Fløjtespiller:

TRINE TUE ANDERSEN

»BROEN«

af Kafka

Medvirkende:

ANNIKA JOHANNESSEN, LARS
BERG, JESPER DAN NIELSEN,
INGER RØNNENFELT.

»BØDLENS OFRING«

af Obaldia

Medvirkende:

PEDER HOLM JOHANSEN, OLAF
JOHANNESSEN, EVA JENSEN

»DEN AFDØDE«

af Obaldia

Medvirkende:

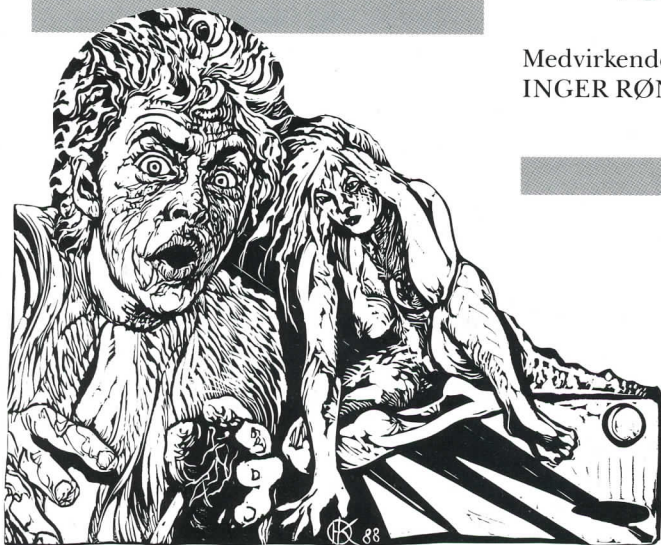
HANNE GELVER, HELLE VIBEKE
RIISGAARD, LARS BERG, JESPER
DAN NIELSEN

»OM NATTEN«

af Kafka

Medvirkende:

INGER RØNNENFELT og GRUPPEN

Fra midterskuffen tog Kafka et hefte af tidsskriftet *Ugen* frem, slog op og pegede på et billede af Mussolini: »Manden har en kvadratkæft som en dyretæmmer og en smørelseskommediants foregøglende alvor og dyb i glasøjnene. Summa: han er den rigtige tumlepladsprincipal for de upolitiske-politiske piger der kun virker som masse. Det er sagen!«

Han bladede om på næste side hvor en gruppe grinende deltager i *marchen mod Rom* var afbildet. »Ser De folks ansigter? De er fuldstændig tillidsfulde, fordi de ikke tænker og er overbeviste om at i Rom venter fede embeder og fulde kødgryder på dem. Musolinis folk er ingen revolutionærer men affaldsmennesker som strækker poterne efter løsningen de ikke selv kan finde.«

Jeg husker at Franz Kafka ved det byden-
de »kom ind!« fra kontorkollegaen altid trak sig let sammen. Han syntes at dukke sig og nedefra anskue sin overforsidder med utilsløret mistillid, som om han i næste øjeblik havde ventet et slag. Denne holdning indtog han iøvrigt også når kontorkollegaen sagde noget til ham i venlig tone. Man så at Kafka overfor Treml havde ubehagelige hæmninger. Derfor spurgte jeg ham snart, efter at jeg var begyndt at besøge ham på ulykkesforsikringsanstalten: »Kan man tale med ham? Er han ikke en rygtesmed?« Doktor Kafka rystede på hovedet. »Det tror jeg ikke. Men mennesker der som han er så ængstelig for sin stilling er under alle omstændigheder i stand til forskellige svinerier.«

»Er De bange for ham?«

Kafka lo forlegent: »En bøddel er altid berygtet.«

»Hvordan mener De?«

»En bøddel er idag en ærbar tjenestemand velbetalt i henhold til tjenesteprogrammatikken. Hvorfor skulle der ikke stikke en bøden i enhver ærbar tjenestemand?«
»Tjenestemændene slår dog ingen mennesker ihjel!«

»Om de gør!« svarede Kafka og smækkede håndfladerne i bordet med et lydeligt klask. »De omdanner de levende forvandlingsduelige mennesker til døde registraturnumre som er ude af stand til enhver forvandling.«

....
I. brev til Felice. Natten mellem d. 23. og 24. november 1912:

Kæreste! Hvor er det dog en usædvanligt ækel historie, som jeg nu atter lægger til side for at vederkvæge mig ved tanken om dig. Den er allerede skredet frem til noget over halvdelen, og jeg er også i almindelighed ikke tilfreds med den, - men grænseløst ækel er den, - og sådanne ting - ser du - kommer ud af det samme hjerte, hvori du bor, og som du tåler som bolig. Vær ikke trist over det, thi hvem ved, - jo mere jeg skriver og jo mere jeg befrier mig, desto renere og værdigere bliver jeg måske for dig, - men der er sandelig meget der skal drives ud af mig, og nætterne er slet ikke lange nok til denne i øvrigt yderst vellystige virksomhed.

....